

VABA HIRMUST VABA VÄGIVALLAST

Euroopa Nõukogu konventsioon
naistevastase- ja koduvägivalla
ennetamise ja selle vastu
võitlemise kohta CETS No. 210

Euroopa Nõukogust

Euroopa Nõukogul on 47 liikmesriiki; sellega on hõlmatud peaaegu kogu Euroopa kontinent. Euroopa Nõukogu eesmärgiks on välja arendada ühiseid demokraatlikke ja õiguslikke põhimõtteid, mis tuginevad Euroopa Inimõiguste Konventsioonil ja teistel alusõigustekstidel, mille teemaks on üksikisikute, sealhulgas naiste ja tüdrukute kaitse. Alates aastatest 1990 on Euroopa Nõukogu aktiivselt edendanud naiste ja tüdrukute kaitset soolise vägivalla eest, konkreetselt on vastu võetud Soovitus (2002)5 naiste kaitseks vägivalla vastu ja on läbi viidud üle-Euroopaline teavitamiskampaania naistevastase vägivalla vastu, sealhulgas koduvägivalla vastu, aastatel 2006-2008.

Milles seisneb nimetatud konventsiooni eesmärk?

- Euroopa Nõukogu uus konventsioon, mis käsitleb naistevastase- ja koduvägivalla
- ennetamist ja selle vastu võitlemist on kõige ulatuslikum rahvusvaheline lepe,
- kus käsitletakse nimetatud rasket inimõiguste rikkumist. Konventsioon püüdleb
- nullsallivuse suunas taolise vägivalla vastu ja on suuremaks sammuks edasi, et
- Euroopas ja ka mujal muutuks elu turvalisemaks.
-
- Vägivalla ennetamine, ohvrite kaitse ja kordasaatjate vastu kohtusse süüdistuse
- esitamine on konventsiooni nurgakivideks. Konventsiooniga püüeldakse ka selle
- poole, et inimeste südametunnistusi ja mõttelaadi mõjutada, kutsudes üles kõiki
- ühiskonna liikmeid, eriti mehi ja poisse, hoiakuid muutma. Põhimõtteliselt on
- tegemist uuendatud üleskutsega suurema soolise võrdõiguslikkuse järele, sest
- naistevastane vägivald on ühiskonda sügavalt juurdunud soolise ebavõrdsuse
- läbi ning seda olukorda põlistab üldine sallivuse- ja eitamise suhtumiskultuur.

Konventsiooni teerajavad jooned

- Konventsioonis tunnustatakse, et naistevastane vägivald on inimõiguste
- rikkumine ja diskrimineerimise üks vorme. See tähendab omakorda, et riigid on
- vastutavad, kui nad ei käsitle adekvaatselt seda vägivalla vormi.

: Tegemist on esimese rahvusvahelise leppega, millest leiab soo mõiste
: määratluse. Sellest tulenevalt tunnustatakse nüüd, et naised ja mehed ei ole
: oma soo esindajad mitte ainult bioloogiliselt, vaid et on olemas ka ühiskondlikult
: väljamõeldud sugu, mille kaudu meestele ja naistele on soolise kuuluvuse
: järgi omistatud eraldi rollid ja käitumisviis. Teaduslik uurimine on näidanud, et
: teatud rollijaotus ja käitumisviisid aitavad kaasa sellele, et ühiskond nõustub
: naistevastase vägivaldaga.

: Konventsioon viib sisse teedrajavad kriminaalrikkumised nagu naiste suguelundite
: vigastamine, sunnitud abielud, ahistav käitumine, pealesunnitud abort ja sunnitud
: steriliseerimine. See tähendab, et riigid peavad kehtestama sellised suuremad
: rikkumislüügid, mis nende õigussüsteemidest varem puudusid.

: Konventsioonis kutsutakse üles kõiki vastavaid ametkondi riikides käsitlema
: naistevastast vägivalda ja koduvägivalda koordineeritult. See tähendab, et
: riigiametkonnad ja vabauhendused ei tegutse eraldiseisvalt, vaid koostavad
: koostööprotokolle.

Czego Konwencja wymaga od państw?

Ennetustöö

- nende hoiakute, soorollide ja stereotüüpide muutmine, mille tõttu naistevastane vägivald on ühiskonnas akstepteeritav;
- kutseala töötajate koolitamine, et nad suudaks töötada ohvritega;
- teadlikkuse tõstmine sellest, millised erinevad vägivaldavormid on olemas ja kuidas nad mõjuvad inimest traumeerivalt;
- haridustee kõikidele tasemetele tuleb kavandada õppematerjale, mille kaudu õpetatakse soolise võrdõiguslikkuse teemasid;
- riigid peavad tegema koostööd vabauhenduste, meediate ja erasektoriga, et see teema ka üldsust puudutaks.

Kaitse

- tagada, et kõikide võetud meetmete keskmes on ohvrite vajadused ja turvalisus;
- luua spetsialiseerunud tugiteenused, kust saab arstiabi ja psühholoogilist ning õiguslast nõustamist ohvritele ja nende lastele;
- luua piisavalt arvukalt varjupaiku ning ööpäevaringseid tasuta abitelefone.

Kohtusüüdistuse esitamine

- riigid peavad tagama, et naistevastane vägivald on kuriteoliik ja sellega kaasneb vastav karistus;
- riigid peavad tagama, et igasugused vabandused stiilis kultuurierinevused, eri rahvaste tavad, usulised põhjused või nii-nimetatud "auküsimumused" ei ole vastuvõetavad ühegi vägivaldlateo kordasaatmise puhul;

- riigid peavad tagama, et ohvritel on tegelik juurdepääs erikaitsemeetmetele uurimise käigus ja kohtumenetluse jooksul;
- riigid peavad tagama, et õiguskaitseasutused vastavad koheselt appikutsetele ja suudavad ohtlike olukordadega adekvaatselt tegeleda.

Seire

- riigid peavad looma eraldi seirekorralduse, et tagada konventsiooni teostamine. Ekspertühm hakkab seiret pidama selle üle, kuidas riigid konventsioonist kinni peavad, et konventsioonil oleks ka pika-ajaline tõhusus.

Keda konventsioon puudutab?

: Konventsioon puudutab mistahes taustaga naisi ja tüdrukuid, vaatamata
: nende vanusele, usule, ühiskondlikule kuuluvusele, sisserände seisundile või
: seksuaalsele sättumusele. Konventsioonis tunnustatakse, et on olemas naiste ja
: tüdrukute rühmi, kellel on suurem oht kogeda vägivalda ja riigid peavad tagama,
: et nende erivajadustega ka arvestatakse. Riike julgustatakse konventsiooni
: rakendama ka teiste koduvägivalda ohvrite jaoks, näiteks mehed, lapsed ja
: vanurid.

Milliseid rikkumisi konventsioonis hõlmatakse?

: Konventsioonis on tõstatatud terve rida raskeid kriminaaltegusid. Konventsiooniga
: saab tagatud, et järgmised käitumisviisid on kriminaalselt või muul õiguslikul viisil
: karistatavad:

- kehaline vägivald;
- vaimne vägivald;
- ahistav käitumine;
- seksuaalne vägivald, sealhulgas vägistamine;
- seksuaalne ahistamine;
- pealesunnitud abielu;
- naiste suguelundite vigastamine;
- pealesunnitud abort ja pealesunnitud steriliseerimine.

: Sellele tuginedes levib selge sõnum, et naistevastane- ja koduvägivald ei ole eraelu
: teemad. Vastupidi – et rõhutada peresiseste kuritegude eriti traumeerivat tagajärge
: ohvritele, võib kordasaatja suhtes rakendada raskemat karistust, kui ohvriks on
: abikaasa, partner või pereliige.